

У профільному Комітеті обговорили вплив нової редакції Цивільного кодексу України на земельне та аграрне законодавство

10.6.2026 - | Verkhovna Rada Ukrainy

9 червня у Комітеті з питань аграрної та земельної політики відбувся круглий стіл на тему «Вплив нової редакції Цивільного кодексу України на земельне та аграрне законодавство». Захід пройшов під головуванням голови Комітету Олександра Гайду.

Голова Комітету відзначив фаховий характер обговорення положень проєкту нової редакції Цивільного кодексу України (законопроект за реєстр. № 15150). Він наголосив, що така дискусія є важливою, оскільки запропоновані зміни можуть вплинути на розвиток земельних відносин, аграрний сектор та правозастосовну практику загалом.

Захід став важливим майданчиком для галузевої дискусії щодо положень проєкту нового Цивільного кодексу України, який наразі готується до другого читання у Верховній Раді.

Учасники круглого столу приділили особливу увагу питанням співвідношення норм цивільного та земельного законодавства, правового режиму земельних ділянок, речових прав на землю, захисту прав власників і користувачів земельних ділянок, а також можливим ризикам для функціонування аграрного виробництва та бізнесу.

У ході обговорення учасники заходу окреслили такі позиції щодо законопроекту:

- земельні відносини має регулювати Земельний кодекс України;
- переважне право купівлі земельної ділянки сільськогосподарського призначення має здійснюватися відповідно до земельного законодавства;
- недійсність договорів користування землею має встановлюватися лише на підставі рішення суду;
- ризики запровадження інституту права посідання як правової конструкції, яка може надавати додатковий захист особам, які фактично користуються майном, та потенційно впливати на визначеність прав на ринку;
- прийняття проєкту не повинно потягти за собою додаткові обтяжливі витрати та обов'язки як для громадян, так і для бізнесу.

Учасники заходу висловили й інші застереження та думки щодо регулювання в проєкті Цивільного кодексу інших питань земельних відносин, необхідності збереження фермерського господарства як окремої організаційно-правової форми, законодавчого забезпечення діяльності сільськогосподарських кооперативів відповідно до Закону України «Про сільськогосподарську кооперацію», регулювання питань охорони прав на сорти рослин в книзі четвертій проєкту тощо.

Зазначалося, що під час подальшого опрацювання відповідних положень доцільно забезпечити їх узгодженість із чинним земельним та аграрним законодавством та врахування інтересів

власників земельних ділянок, сільськогосподарських виробників і органів місцевого самоврядування.

За результатами круглого столу було зазначено, що Робоча група з рекодифікації (оновлення) цивільного законодавства України вже почала роботу над опрацюванням та врахуванням відповідних зауважень, що є позитивним сигналом для учасників аграрного ринку. Водночас було наголошено на необхідності подальшого професійного діалогу представників Комітету з питань аграрної та земельної політики з Робочою групою та Комітетом з питань правової політики, адже конструктивна робота допоможе доопрацювати законопроект між першим та другим читанням.

У заході взяли участь заступник голови Комітету Степан Чернявський, секретар Комітету Іван Чайківський, голова підкомітету з питань адаптації законодавства України до положень права Європейського Союзу (acquis ЄС), виконання міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції Марина Нікітіна, голова підкомітету з питань економічної і фінансової політики в агропромисловому комплексі Артем Чорноморов (онлайн), голова підкомітету з питань соціальної політики агропромислового комплексу, розвитку сільських територій, науки та освіти Дмитро Костюк, керівник секретаріату Комітету Олександр Старинець, працівники секретаріату Комітету, радник Голови Верховної Ради України, секретар Робочої групи з рекодифікації (оновлення) цивільного законодавства України Михайло Хоменко, консультант Комітету з питань аграрної та земельної політики Сергій Біленко, координатор земельного комітету Асоціації «Український клуб аграрного бізнесу» Ігор Лісецький, заступник голови Громадської спілки «Всеукраїнська аграрна рада» Михайло Соколов, президент Громадської організації «Асоціація фермерів та приватних землевласників України» Віктор Гончаренко, голова Всеукраїнського конгресу фермерів Іван Слободяник, експертка з питань земельних ресурсів та комунального майна Асоціації міст України Олена Корніюк, президент Нотаріальної палати України Володимир Марченко, віцепрезидент Нотаріальної палати України Інна Бернацька, голова правління Громадської спілки «Бізнес Мережа Сільських Жінок» Софія Буртак, голова Правління громадської організації «Асоціація фахівців землеустрою України» Анатолій Полтавець, старший проектний менеджер земельної реформи Офісу відновлення та реформ Кабінету Міністрів України Андрій Мартин, координатор Комітетів захисту рослин та насінневого УКАБ Ганна Каширіна, менеджер із зв'язків з органами влади ТОВ «Байер» Катерина Кучер, керівник відділу адвокати ПАТ «МХП» Олег Нестеров, начальник відділу розвитку земельних проєктів ТОВ «ТАС АГРО» Олег Пальоха, начальник управління земельних ресурсів ТОВ фірма «Астарт-Київ» Олександр Волошин, а також інші експерти та представники аграрної спільноти.

https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/273539.html